

III. PRZEGLĄD PRAWODAWSTWA

ZOBOWIĄZANIA MIĘDZYNARODOWE POLSKI

(Okres od 1 listopada 1935 do 1 listopada 1936)

I.

Umowy naukowe.

1. Konwencja polsko-węgierska, współpracy intelektualnej (Warszawa, 21 X 1934) została zarejestrowana w Sekretariacie Ligi Narodów w dniu 19 XI 1935 sub Nr 3757.

II.

Umowy prawne.

1. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 9 I 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 5, poz. 40), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował Dodatkowy Traktat Ekstradycyjny polsko-amerykański (Warszawa, 5 IV 1935) z dnia 9 III 1936. — Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Washingtonie dnia 6 V 1936. Traktat wszedł w życie dnia 5 VI 1936. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1936, Nr 43, poz. 319 i 320. Zarejestrowano w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 27 VII 1936 sub Nr 3943.
2. Układ polsko-niemiecki o uregulowaniu stosunków prawnych" waloryzacyjnych został podpisany w Warszawie dnia 17 X 1936.
3. Porozumienie polsko-sowieckie o Statucie prawnym Przedstawicielstwa handlowego Z. S. R. R. w Polsce, zo stało podpisane w Warszawie dnia 14 VI 1936.
4. Konwencja polsko-węgierska o Ekstradycji i po mocy wzajemnej w sprawach karnych została podpisana w Budapestzie dnia 24 IV 1936.

III.

Umowy komunikacyjne i graniczne.

1. W dniu 31 III 1936 dokonano w Warszawie wymiany Not z Poselstwem Łotewskim w sprawie semafora w Turmontach-

2. Porozumienie polsko-meksykańskie w sprawie przesyłania drogą pocztową waliz dyplomatycznych zostało zawarte w formie wymiany not dnia 18 II 1936 w Mexico. Weszło ono w życie w dniu 19 III 1936.
- 3- P. Prezydent Rzplitej ratyfikował Protokół Modyfikacyjny do Protokołu z dnia 17 V 1934 o przejściach granicznych i drogach celnych między Polską a Rzeszą Niemiecką (Kwidzyn, 30 VIII 1935) w dniu 25 XI 1935. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1935, Nr 94, p. 590.
4. Poniższe umowy kolejowe polsko-rosyjskie: a) Umowa Tymczasowa o kolejowym ruchu granicznym na przestrzeni Zdobunów—Szepietówka (17 XII 1921); Umowa Tymczasowa o kolejowym ruchu granicznym na przestrzeni Podwołoczyńska—Wołoczyska (19 VI 1922); c) Dwa Protokoły Uzupełniające do dwóch powyższych umów (Warszawa, 22 VI 1922); d) Umowa Tymczasowa o komunikacji pogranicznej Zahacie—Farinowo, Olechnowicze—Radoszkowice, Stołpce—Niehorzele, Mikaszewicze—Żytkowicze (Moskwa, 30 X 1922); zostały zastąpione od dnia 1 II 1936 przez Umowę Graniczną (Stacyjną), ułożoną na podstawie protokołu XI polsko-sowieckiej konferencji, która odbyła się w Poznaniu od dnia 15 II do 13 III 1935 r.
5. Protokół Dodatkowy do Konwencji Kolejowej polsko-rosyjskiej z dnia 24 IV 1924 (Moskwa, 26 VII 1934) został zarejestrowany w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 2 I 1936 sub Nr 3799.
6. P. Prezydent Rzplitej ratyfikował Konwencję polsko-rumuńską w sprawie ochrony, utrzymania i odbudowy słupów granicznych i innych znaków, służących do oznaczania linii granicznej (Bukareszt, 17 V 1935) w dniu 17 IV 1936.
7. Układ Dodatkowy do Konwencji Lotniczej polsko-greckiej z dnia 22 IV 1931, został podpisany w Atenach dnia 5 X 1936.

IV.

Umowy gospodarcze i żeglugowe.

1. II Konwencja Handlowa polsko-austriacka (Wiedeń, 11 X 1933) została rozciągnięta przez Polskę na W. M. Gdańsk w dniu 7 XI 1935 (D. U. R. P. ex 1935, Nr 85, poz. 528).
2. Układ Dodatkowy do II Konwencji Handlowej polsko-austriackiej z 11 X 1933 został podpisany w Wiedniu dnia 29 VII 1936. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia

- 13 IX 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Układu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 15 IX 1936. Tekst Układu opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 69, poz. 496.
3. Porozumienie polsko-belgijskie w sprawie zniesienia okrętowych świadectw zdrowotności zostało zawarte w formie wymiany Not w Warszawie dnia 25 VII 1935. P. Prezydent Rzplitej ratyfikował to Porozumienie w dniu 28 XI 1935. Wymiana Not zatwierdzających została dokonana w dniu 8 XII 1935. Porozumienie weszło w życie w dn. 4 I 1936. Opublikowano je w D. U. R. P. ex 1936, Nr 15, poz. 140 i 141. Rząd Polski rozciągnął działanie Porozumienia na W. M. Gdańsk z dniem 21 VII 1936 (D. U. R. P., ex 1936, Nr 86, poz. 605)
 4. II Układ Dodatkowy (Avenant) do Traktatu Handlowego Polski z Unią Celną Belgijsko-Luksemburską (Bruksella, 30 XII 1922) został podpisany, wraz z Listami A. i B. i Protokółem Podpisania, w Brukselli dnia 2 III 1936. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 18 III 1936 r., wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Układu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 22 III 1936. Tekst Układu opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 21, poz. 170. Ustawa Ratyfikacyjna została uchwalona dnia 14 VII 1936. (D. U. R. P. ex 1936, Nr 57, poz. 412). Obwieszczenie Rektyfikacyjne Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 10 VII 1936 "zostało ogłoszone w D. U. R. P. ex 1936, Nr 61, poz. 452. Zarejestrowano w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 30 IV 1936 sub Nr 3887.
 5. Umowa Handlowa polsko-brytyjska (Londyn, 27 II 1935) została rozciągnięta przez Polskę na W. M. Gdańsk w dn. 28 XII 1935 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 13, poz. 129).
 6. Traktat Handlowy i Nawigacyjny polsko-brytyjski (Warszawa, 26 XI 1923) został z dniem 4 VI 1936 rozciągnięty przez W. Brytanię na Kolonię i Protektorat Kenya (D. U. R. P. ex 1936, Nr 64, poz. 467).
 7. Konwencja polsko - brytyjska o wzajemnym uznawaniu świadectw rejestracyjnych i innych dokumentów, dotyczących pomiaru tonnażu statków handlowych (Warszawa, 16 IV 1934), została na mocy art. 3 rozciągnięta przez Rząd Polski na terytorium W. M. Gdańska od dnia 26 VI 1935 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 64, poz. 468).

8. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 20 II 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 15, poz. 136), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 9 III 1936 II Protokół Dodatkowy (Warszawa, 5 IX 1935) do III Konwencji Handlowej polsko-czeskosłowackiej (Praga, 10 II 1934).
9. III Protokół Dodatkowy do III Konwencji Handlowej polsko-czeskosłowackiej (Praga, 10 II 1934), został podpisany w Warszawie dnia 12 VIII 1936. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 18 VIII 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Protokołu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 20 VIII 1936. Tekst Protokołu opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 63, poz. 458.
10. II Protokół Taryfowy polsko-estoński został podpisany w Warszawie dnia 23 III 1936. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 2 IV 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Protokołu zostały wprowadzone tymczasowo w życie dnia 4 IV 1936. Tekst Protokołu opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 25, poz. 203. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 14 VII 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 57, poz. 415), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował ten Protokół Taryfowy w dniu 15 IX 1936. Wymiana Dokumentów Ratyfikacyjnych odbyła się w Tallinnie dnia 23 X 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 85, poz. 600). Protokół wszedł w życie w dniu 7 XI 1936 i będzie obowiązywał do dnia 31 XII 1936.
11. I Protokół Taryfowy polsko-finlandzki (Warszawa, 30 VI 1934) wszedł w życie w dniu 1 XII 1935. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1935, Nr 87, poz. 540 i 541. Zarejestrowano w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 22 IX 1934 sub Nr 3504. W D. U. R. P. ex 1936, Nr 25, poz. 206 ogłoszono Obwieszczenie Rektyfikacyjne Ministra Spraw Zagranicznych o sprostowaniu błędu w formule ratyfikacyjnej (zamiast „1934” winno być „1935”).
12. II Protokół Taryfowy polsko-finlandzki został podpisany w Warszawie dnia 16 VII 1936. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 18 VIII 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Protokołu Taryfowego zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 20 VIII 1936. Tekst Protokołu wydrukowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 63, poz. 456.

13. II Konwencja Handlowa polsko-francuska (Paryż, .. 9 XII 1924) została wymówiona przez Rząd Polski Notą z dn. 9 V 1936, od dnia 10 VII 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 44, poz. 329). Termin wygaśnięcia Konwencji został przesunięty po porozumieniu obu Rządów w myśl art. XXXIII us. 4, na dzień 20 VII 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 70, poz. 509).
14. Układ Prowizoryczny Handlowy polsko-francuski, wraz z Listami 1, 2 i A., Protokółem Końcowym do Listy A., oraz Układem Płatniczym, został podpisany w Paryżu dnia 18 VII 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 24 VIII 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Układu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 29 VIII 1936. Tekst Układu opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 66, poz. 482.
15. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 9 I 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 5, poz. 39), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował Konwencję Handlową i Nawigacyjną polsko-hiszpańską (Madryt, 14 XII 1934) w dniu 9 III 1936. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie w dniu 8 IV 1936. Konwencja weszła w życie w dniu 8 V 1936. Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1936, Nr 35, poz. 273 i 274. Obwieszczenie Rektyfikacyjne Ministra Spraw Zagranicznych ogłoszono w D. U. R. P. ex 1936, Nr 60, poz. 445. Zarejestrowano w Sekretariacie Ligi Narodów w dniu 1 VI 1936 sub Nr 3908. Na mocy Uchwały Rady Ministrów z dnia 24 XII 1934, postanowienia celne Konwencji były stosowane prowizorycznie do dnia ratyfikacji. Rząd Polski rozciągnął działanie Konwencji na terytorium W. M. Gdańska od dnia 25 VII 1936. (D. U. R. P. ex 1936, Nr 64, poz. 471).
16. Układ Taryfowy polsko-holenderski (Haga, 11 XII 1933) został zarejestrowany w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 27 XI 1935 sub Nr 3780.
17. Konwencja Taryfowa polsko-holenderska została podpisana w Hadze dnia 9 IV 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 20 IV 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tej Konwencji zostały wprowadzone tymczasowo w życie dnia 21 IV 1936 r. Tekst Konwencji opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 29, p. 238. Ustawa Ratyfikacyjna została uchwalona dnia 14 VII 1936 (D. U. R. P. ex 1936 Nr 57, poz. 416).
18. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 20 II 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 15, poz. 135), p. Prezydent Rzplitej ratyfiko-

- wał Konwencję Handlową polsko-kanadyjską (Ottawa, 3 VII 1935) w dniu 9 III 1936 r. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie dnia 31 VII 1936. Konwencja weszła w życie w dniu 15 VIII 1936. Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1936, Nr 61, poz. 446 i 447.
19. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Porozumienia Handlowego polsko-niemieckiego (Warszawa, 11 X 1934) odbyła się w Berlinie w dniu 20 XII 1935 r. Opublikowano je w D. U. R. P. ex 1935, Nr 96, poz. 601 i 602.
 20. Umowa Gospodarcza polsko-niemiecka została podpisana z Załącznikami A., B., C, wzorami od a. do i., Protokółem Końcowym, Protokółem Posiedzenia, Świadectwem na bytło i Układem Rozrachunkowym, w Warszawie dnia 4 XI 1935 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia Umowy zostały wprowadzone tymczasowo w życie od dnia 20 XI 1935. — Tekst Umowy został opublikowany w D. U. R. P. ex 1935, Nr 83, poz. 512. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 9 I 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 5, poz. 41), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował tę Umowę w dniu 29 IX 1936 r.
 21. Porozumienie polsko-niemieckie, dotyczące uzupełnienia Umowy Gospodarczej (Warszawa, 4 XI 1935), zostało zawarte w formie wymiany Not w Warszawie dnia 18 VII 1936. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 8 IX 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia Porozumienia zostały wprowadzone tymczasowo w życie od dnia 10 IX 1936 r. Tekst Porozumienia opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 68, poz. 491.
 22. II Porozumienie polsko-niemieckie, dotyczące Umowy Gospodarczej (Warszawa, 4 XI 1935), zostało podpisane w Warszawie dnia 19 X 1936 r. Dotyczy ono przedłużenia mocy obowiązującej Umowy Gospodarczej do dnia 31 XII 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej, z dnia 30 X 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Porozumienia zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 1 XI 1936. Tekst Porozumienia opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 83, poz. 572.
 23. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych Protokołu Handlowego polsko-niemieckiego (Warszawa, 7 III 1934) odbyła się w Berlinie dnia 20 XII 1935 r. Protokół wszedł w życie w dniu 30 XII 1935. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1935, Nr 96, poz. 603 i 604.

24. II Protokół Taryfowy polsko-norweski został podpisany w Warszawie dnia 14 III 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22 IV 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia Protokołu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 1 V 1936 r. Tekst Protokołu został opublikowany w D. U. R. P. 1936, Nr 34, poz. 262. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 14 VII 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 57, poz. 413), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował ten Protokół w dniu 26 VIII 1936. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Oslo dnia 29 VIII 1936 r. Protokół wszedł w życie w dniu 28 IX 1936. Zarejestrowano go w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 28 IX 1936 sub Nr 3973.
25. IV Porozumienie Celne polsko-sowieckie zostało zawarte w formie wymiany Not w Warszawie dnia 3 III 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 18 III 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia Porozumienia zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 18 III 1936 r. Tekst Porozumienia opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 21, poz. 171. Ustawa Ratyfikacyjna została uchwalona w dniu 14 VII 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 57, poz. 414). Obwieszczenie Rektyfikacyjne Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 6 VIII 1936 ogłoszono w D. U. R. P. ex 1936, Nr 66, poz. 486.
26. Porozumienie polsko-sowieckie w sprawie wzajemnego uznawania okrętowych świadectw pomiarowych zostało zawarte w formie wymiany Not w Moskwie dnia 31 III 1936 r.
27. Porozumienie polsko-sowieckie w sprawie opłat portowych zostało zawarte w formie wymiany Not w Moskwie dnia 31 III 1936 r.
28. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 9 I 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 5, poz. 43), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował I Protokół Dodatkowy (Warszawa, 20 IX 1935) do Avenant polsko-szwajcarskiego (3 II 1934) w dniu 9 III 1936. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Bernie dnia 23 IV 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 50, poz. 361). Protokół wszedł w życie w dniu 23 V 1936 r.
29. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 9 I 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 5, poz. 42), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 9 III 1936 r. Porozumienie polsko-szwajcarskie, dotyczące udzielania kontyngentów na tkaniny wełniane i ple'

- cionki do kapeluszy (Bern, 29 VII 1935). Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie w dniu 16 V 1936. (D. U. R. P. ex 1936, Nr 50, poz. 362). Porozumienie weszło w życie w dniu 15 VI 1936 r.
30. Protokół Dodatkowy do Układu Dodatkowego z dn. 3 II 1934 do Konwencji Handlowej polsko-szwajcarskiej z dn. 26 VI 1922 został podpisany w Warszawie dnia 13 III 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 22 IV 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Protokołu Dodatkowego zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 1 V 1936 r. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 14 VII 1936 r. (D. U. R. P. ex 1936, Nr 57, poz. 411), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował go w dniu 15 IX 1936 r. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w dniu 3 XI 1936 r. Protokół wszedł w życie w dniu 3 XII 1936 r.
 31. Układ Handlowy polsko-rumuński został podpisany w Bukareszcie w dniu 24 X 1936 r.
 32. Protokół polsko-szwedzki, zmieniający i uzupełniający Protokół Handlowy z dnia 21 X 1933 r., został podpisany w Warszawie dnia 3 VII 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 18 VIII 1936, wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Protokołu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 20 VIII 1936. Tekst Protokołu został opublikowany w D. U. R. P. ex 1936, Nr 63, p. 457. Zarejestrowano w Sekretariacie Ligi Narodów dnia 15 IX 1936 r. sub Nr 3968.
 33. III Protokół Dodatkowy do polsko-węgierskiej Konwencji Handlowej z dnia 26 III 1935 został podpisany wraz z Aneksem w Budapeszcie dnia 24 IV 1936 r. Na mocy Rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 14 V 1936 r., wydanego na podstawie art. 52 ust. 2 Konstytucji, postanowienia tego Protokołu zostały wprowadzone tymczasowo w życie w dniu 8 VI 1936 r. Tekst Protokołu opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 44, poz. 325.

V.

Umowy konsularne.

1. Porozumienie polsko-łotewskie, dotyczące wymiany odznaczeń dla personelu konsularnego, zostało zawarte w formie wymiany Not z dnia 18 III i 24 III 1936 r.

2. Konwencja Konsularna polsko-węgierska została podpisana wraz z Protokółem Końcowym w Budapeszcie dnia 24 IV 1936 r.
3. P. Prezydent Rzplitej ratyfikował Konwencję Konsularną polsko-włoską (Rzym, 10 VII 1935) w dniu 17 IV 1936 r. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych odbyła się w Warszawie dnia 7 V 1936 r. Konwencja weszła w życie w dn. 7 VI 1936 r. Opublikowano ją w D. U. R. P. ex 1936, Nr 43, poz. 317 i 318.

VI.

Umowy o opiece społecznej.

1. Konwencja polsko-argentyńska o pomocy lekarskiej (Buenos Aires, 29 IV 1935) została ratyfikowana przez p. Prezydenta Rzplitej w dniu 17 IV 1936 r.
2. Umowa polsko-czeskosłowacka w przedmiocie dopuszczania lekarzy i położonych do wykonywania praktyki (Warszawa, 23 IX 1922) zastała w dniu 18 XII 1935 r. wymówiona przez Rząd Czeskosłowacki (D. U. R. P. ex 1936, Nr 13, poz. 132).
3. P. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 9 XII 1935 r. Protokół polsko-niemiecki w sprawie kaucyj emigracyjnych (Warszawa, 29 III 1935).

VII.

Umowy wielostronne.

1. Opublikowano w D. U. R. P. ex 1936, Nr 6, pod pozycjami odpowiednio 64, 65, 66, 67 i 68 Konwencje Haskie z 18 X 1907 r.:
 - a) VI o postępowaniu ze statkami handlowymi nieprzyjaciela na początku wojny;
 - b) VII o przerabianiu statków handlowych na okręty wojenne;
 - c) IX o bombardowaniu przez morskie siły zbrojne w czasie wojny;
 - d) X o przystosowaniu do wojny morskiej zasad Konwencji Genewskiej;
 - e) XI o pewnych ograniczeniach w wykonywaniu prawa zdobywcy podczas wojny morskiej.
2. Polska i W. M. Gdańsk należą od 31 X 1921 do Konwencji Haskiej z dnia 21 XII 1904 o okrętach szpitalnych. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 20 II 1936 (D. U. R. P.

- ex1936, Nr 15, poz. 138), p. Prezydent Rzplitej zatwierdził to przystąpienie w dniu 10 IV 1936 r. Opublikowano Konwencję w D. U. R. P. ex 1936, Nr 60, poz. 439 i 440.
3. Protokół, dotyczący Rewizji Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, wszedł w życie w dniu 1 II 1936 r. Opublikowano go w D. U. R. P. ex 1936, Nr 47, poz. 340 i 341.
 4. Dokument ratyfikacyjny za Polskę i W. M. Gdańsk Układu, dotyczącego przyjęcia specjalnych postanowień dla przewozu towarów kolejami żelaznymi za listami przewozowymi na zlecenie (Rzym, 31 III 1934), został złożony w Rzymie w dniu 17 I 1936 r.
 5. Protokół Modyfikacyjny do C. I. N. A. (Bruksella, 1 VI 1935) został podpisany za Polskę w dniu 13 X 1936 r. Protokół ten, uchwalony na XXIII Sesji w Brukselli, zawiera zmiany do art. 4, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 16, 19, 25, 26, 34, 35 i 39, oraz wprowadza nowy artykuł 25 — bis.
 6. Protokół, dotyczący przedłużenia Konwencji Geodezyjnej Bałtyckiej, (Helsingfors, 31 XII 1925), zawarty w Helsingforsie dnia 22 VI 1936 r., został podpisany za Polskę i W. M. Gdańsk w dniu 15 IX 1936 r.
 7. Polski dokument ratyfikacyjny Konwencji w sprawie radio-dyffuzji (Lucerna, 19 IV 1933) został złożony w Bernie w dniu 21 II 1936 r.
 8. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 20 II 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 15, poz. 137), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 21 IV 1936 r. Konwencję, dotyczącą ujednostajnienia niektórych reguł o przywilejach i hipotekach morskich (Bruksella, 10 IV 1926).
 9. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 20 II 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 15, poz. 139), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 21 IV 1936 r. Konwencję, dotyczącą ujednostajnienia niektórych reguł, ograniczających odpowiedzialność właścicieli statków morskich (Bruksella, 25 VIII 1924).
 10. Na mocy Ustawy Ratyfikacyjnej z dnia 20 II 1936 (D. U. R. P. ex 1936, Nr 15, poz. 139), p. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dnia 21 IV 1936 r. Konwencję, dotyczącą ujednostajnienia niektórych reguł o konosamentach (Bruksella, 25 VIII 1924).

11. Dokument ratyfikacyjny Konwencji, dotyczącej ujednostajnienia niektórych reguł o immunitetach okrętów państwowych, (Bruksella, 10 IV 1926), oraz Protokółu do niej (Bruksella, 24 V 1934), został złożony w Brukselli, w dniu 8 I 1936 r. Konwencja i Protokół weszły w życie dnia 8 I 1937 r.
12. Konwencja Sanitarna Lotnicza (Haga, 12 IV 1933) została opublikowana w D. U. R. P. ex 1936, Nr 8, poz. 84 i 85.
13. P. Prezydent Rzplitej ratyfikował w dniu 18 III 1936 r. Układ o długach publicznych niezabezpieczonych austriackich i węgierskich, opiewających na floreny srebrne, floreny i korony (Paryż, 11 II 1931). Dokument ratyfikacyjny złożono w Paryżu Komisarzowi Delegatowi państw przy Caisse Commune, w dniu 22 IX 1936 r. Złożenie potwierdzono dnia 15 X 1936.
14. Dokumenty ratyfikacyjne Konwencji kolejowych C. I. M. (Rzym, 23 XI 1933) i C. I. V. (Rzym, 23 XI 1933) za Polskę i W. M. Gdańsk zostały złożone w Bernie dnia 11 II 1936.
15. Dokument ratyfikacyjny Aktu Końcowego IV Konferencji Kolejowej w Rzymie (23 XI 1933) został złożony za W. M. Gdańsk w Bernie dnia 11 II 1936 r.
16. Konwencja o zwalczaniu nielegalnego handlu środkami szkodliwymi, wraz z Protokołem Podpisania i Aktem Końcowym, została podpisana w Genewie dnia 26 VI 1936.
17. Konwencja o ujednostajnieniu metod prowadzenia ksiąg rodowodowych bydła, została podpisana w Rzymie wraz z Protokołem Podpisania dnia 14 X 1936 r. Delegat polski złożył podpis ad referendum.

Prof. Julian Makowski (Warszawa).